

Hr. Charles Petersen derover? Han rejste for at fraraade at tage de Skridt, som man paatænkte. Han fraraadede det ganske vist ikke saa stærkt, at han kunde sætte sin Villie igennem, men det var dog ikke mig, der havde ophidset ham, siden han netop tog derover for at fraraade. Jeg havde netop stadig virket, som min Natur er, beroligende og dæmpende paa dem, jeg har forhandlet med, det har jeg ogsaa gjort overfor Hr. Charles Petersen.

Hvad i øvrigt Spørgsmaalet om denne Masseopsigelse angaar, tror jeg, det er rigtigt, at vi søger at forstaa, hvordan den fremkom. Den kom, som meget kommer ved Agitation, deraf, at Førernes Ord virker stærkere, end Førerne selv vil. Det er Nemesis i al Agitation Verden over, at man lover mere, end Forholdene tillader en at holde. Paa den anden Side er det jo nødvendigt at love saa meget som muligt, hvis man skal sætte Sindene i Bevægelse og opnaa det, som kan opnaas. Det gælder overhovedet om al Agitation i Verden — og det gælder alle Partier, jeg skal ikke henvende det til noget enkelt —, at man tvinges ind paa Løfter, Tilsagn, Ophidselse, og saa gaar det, som det gik Heksemesterens Lærling, at naar man først har sat de underjordiske Kræfter i Bevægelse, kan man ikke standse dem. Saaledes har jeg i alt Fald set paa de Foranstaltninger, som Tjenestemændene efter Sigende kunde nødes til at foretage: at de var en Følge af en Agitation, hvis yderste Grænse Agitatorerne ikke kunde overse. I Virkeligheden var Førerne, Høvdingerne, for Bevægelsen, saa vidt jeg kunde forstaa, lidet glade, da Bevægelsen antog de Dimensioner, som den antog.

Jeg har ikke paa noget Tidspunkt sagt, at jeg var uvidende om, hvad Tjenestemændene forhandlede om, hvad de skrev i deres Blade, hvad deres Taler gik ud paa o. s. v. Det vilde jo være en utrolig Affektation fra min Side, hvis jeg under den eller den Forhandling, jeg førte med Tjenestemændene, ikke havde ladet forstaa, at jeg vidste, hvad der skete. Jeg siger dette, fordi det ærede Medlem overfor mig paastaar, at Masseopsigelsen var til Behandling under Konseilspræsidentens og mine Møder med Tjenestemændene. Jeg har sagt det modsatte, og det staar jeg ved. Allerede da denne Sag skulde til Afgørelse i selve Ministeriet, var mine første Ord til mine Kolleger disse: Jeg foreslaar, at vi ganske lader ude af Behandling disse Demonstrationer, der paatænkes af Tjenestemændene, og som skal

træde i Kraft, hvis man ikke enes om Dyrtidstillæget. Jeg tror, at ærede Kolleger af mig vil bekræfte dette, og at man gik ind derpaa. Ligeledes var det mit første Skridt overfor Tjenestemændene, idet jeg sagde til dem: Hvad der er sket fra de Herrers Side imellem vort sidste Møde — det var i Midten af August, jeg kan ikke bestemt sige: naar — og vort Møde i September, vil jeg holde udenfor Forhandlingen. Jeg tilføjede — det kan jeg maaske ogsaa sige —: i og for sig tror jeg ikke, at det, der er sket, er skikket til at øge Sympatien for Tjenestemændenes Sag. For at Masseopsigelsen skulde have foreligget officielt, maatte der virkelig kræves, at Tjenestemændene var kommet til os og havde sagt: Hvis I ikke gaar ind paa vore Forslag, opsiger vi vore Pladser. Det vilde altsaa have været et Strejkevarsel eller en Strejketrusel, hvad man vil kalde det. Men der har aldeles ikke paa noget Tidspunkt af Forhandlingerne været henvendt saadanne Ytringer til Regeringen. Tjenestemændene har ikke ved deres Repræsentanter, ved Skrivelser eller paa anden Maade underrettet os om, at hvis det og det ikke skete, kunde vi vente en Masseopsigelse. Den Maade, hvorpaa dette kunde foreligge, maatte være: officielt. Jeg er berettiget til, mener jeg, naar Tjenestemændene har noget i Sinde i saa Henseende, men ikke anfører det overfor os officielt, at lade det udenfor Forhandlingen. Først i det Øjeblik, det foreligger officielt, maa vi tage Stilling dertil.

Som sagt, Agitation og ophidsende Artikler i Bladene, særlig i Tjenestemændenes Fagblade, mente jeg, det var rigtigt at lade ude af Betragtning. Det siger jeg kun for min egen Regning. Jeg har aldrig næret Frygt for, at en Masseopsigelse skulde komme til at virke i den bestemte Situation, der forelaa; jeg har nemlig haft den gode Tro til Tjenestemændenes sunde Fornuft, at naar der forelaa et saadant Tilbud, som jeg paa Regeringens Vegne kunde forelægge dem, vilde de indse, at der ingen Mulighed var for at modtage det med en saadan Demonstration. Jeg tror, at jeg med Sikkerhed kan paastaa, at naar der paa den ene Side staar et Tilbud om 600 Kr. til gifte og 400 Kr. til ugifte med et yderligere Tillæg af henholdsvis 125 Kr. og 75 Kr. for indeværende Aar, og Tjenestemændene saa havde mødt dette med en Masseopsigelse af en Art, som jeg nu ikke skal karakterisere, og hvis Umulighed jeg tror, i hvert Fald